

Snabbguide till

REACH-tillsyn hos nedströmsanvändare

Inom MSOs tillsynsprojekt Reach 2025 har det tagits fram en snabbguide som omfattar de delar i Reach som gäller nedströmsanvändare och deras användning av kemikalier som kan orsaka utsläpp i den yttre miljön. Snabbguiden är tänkt att användas som ett komplement till Naturvårdsverkets [handledning](#) till [checklista](#) – Reach hos nedströmsanvändare samt tillhörande checklista.

Vår tanke är att snabbguiden ska fungera som en introduktion och stöd för inspektörer innan de ska ut på verksamheter och utföra tillsyn inom Reach. Med tips på länkar för att inhämta information samt en ordlista hoppas vi ge inspektörerna en grund att stå på och en trygghet att ta sig an denna ibland svåra och omfattande lagstiftning.

LÄNKAR:

[Reach hos nedströmsanvändare](#) - Naturvårdsverkets sida för tillsynsvägledning gällande Reach hos nedströmsanvändare. En sida som vänder sig till inspektörer som ska utföra tillsyn hos verksamheter som yrkesmässigt använder sig av kemikalier. På sidan hittar man även checklistan samt tillhörande handledning.

[Webbinarium om Reach hos nedströmsanvändare](#) - Våren 2024 höll Naturvårdsverket tillsammans med Kemikalieinspektionen ett webinarium om det nya vägledningmaterialet för tillsyn av Reach hos nedströmsanvändare. Detta spelades in och kan ses i tre delar. Väldigt informativa och matnyttiga presentationer.

[Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken](#) - En nationell strategi för miljöbalkstillsynen som ska fungera som ett verktyg för att kunna uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin sträcker sig över fyra år med olika fokusområden där Reach är ett av dem för perioden 2022-2025.

[Miljötillsynsstrategin - Reach](#) - Naturvårdsverket har tillsammans med Jordbruksverket öppnat ett forum för miljötillsynsstrategin som fungerar som en plats för erfarenhetsutbyte mellan tillsynsmyndigheter och tillsynsvägledande myndigheter. Man kan ställa frågor, svara på frågor och få information kring de olika fokusområdena. Det finns även länkar som leder till sidor med relevant information kring fokusområdet för de olika tillsynsvägledande myndigheterna. För att få tillgång till forumet krävs inloggning.

[Tillsynswebben för inspektörer - Kemikalieinspektionen](#) - Kemikalieinspektionens sida tillägnad inspektörer. Här finns vägledningmaterial, filmer, frågor och svar, pågående samt äldre tillsynsprojekt och mycket mer gällande Reach. För att få tillgång till tillsynswebben krävs inloggning.

[Reach-förordningen - Kemikalieinspektionen](#) - Kemikalieinspektionens sida med information om Reach-förordningen samt kompletterande bestämmelser till denna, ordförklaringar och länkar till bl.a. förteckning över begränsningar och tillstånd hos Echa, EUs kemikaliemyndighet.

ORDLISTA – DEFINITIONER OCH BEGREPP

Definitioner i Miljöbalken och miljötillsynsförordningen

Blandning – en blandning eller lösning består av två eller flera kemiska ämnen. Det bildas inga nya kemiska föreningar vid blandning eller lösning.

Egenanvändare – den som tillverkar eller för in kemikalier till Sverige enbart för eget bruk.

Hantering – en åtgärd som innebär att en kemisk produkt tillverkas, bearbetas, behandlas, förpackas, förvaras, transporteras, används, omhändertas, destrueras, saluförs, överläts eller annan jämförbar åtgärd.

Införsel – att föra in en kemisk produkt eller bioteknisk organism till Sverige.

Kemisk produkt – ett kemiskt ämne eller en blandning som inte är en vara (definition nedan).

Primärleverantör – den som tillverkar eller importerar kemiska produkter till Sverige för att släppa ut dem på marknaden.

Produktregistret – företag som tillverkar eller för in kemiska produkter till Sverige ska anmäla sig till produktregistret apps.kemi.se/foretagsregistret/

Släppa ut på marknaden – att tillhandahålla eller göra en kemisk produkt, en bioteknisk organism eller en vara tillgänglig för någon annan.

Utförsel – att föra ut en kemisk produkt eller bioteknisk organism från Sverige.

Vara – ett föremål som har en särskild form, yta eller design som i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. T ex en bläckpenna är en vara medan fönsterputs i sprayflaska är en kemisk produkt.

Tillverkare – den som tillverkar en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara *eller* den som i eget namn förpackar, packar om eller ändrar namn på en kemisk produkt eller bioteknisk organism.

Definitioner i Reach

ECHA – Europeiska kemikaliemyndigheten

Exponeringsscenario – Exponeringsscenarier kan finnas som bilaga i utökade SDB för ämnen eller inarbetat i SDB för blandningar. De kan avse en specifik process eller användning eller flera olika processer och användningar. Exponeringsscenarier innehåller villkor för bland annat riskhanteringsåtgärder med rekommendationer för att skydda människors hälsa och miljön. De villkor som anges i ett exponeringsscenario ska tillämpas av alla som hanterar kemikalien i hela kedjan senast 12 månader från att det har mottagits.

Exempel på exponeringsscenario: <https://echa.europa.eu/sv/support/practical-examples-of-exposure-scenarios>

Importör – den som importerar kemiska ämnen eller blandningar från ett land utanför EU.

Kandidatförteckningen – är en lista med drygt 240 särskilt farliga ämnen och ämnesgrupper. Listan är en del av Reach. Uppdatering av listan sker ca 2 ggr/år. [Kandidatförteckning över SVHC-ämnen för godkännande - ECHA](#)

Nedströmsanvändare – användare av kemiska ämnen eller kemiska produkter som inte importerar eller tillverkar ämnen själva.

Reach-förordningen – EU:s förordning med regler om registrering, utvärdering, tillstånd och begränsningar av kemiska ämnen [Reach-förordningen - Kemikalieinspektionen](#)

Tillstånd i Reach (tillståndsförteckningen) – För att få använda eller släppa ut vissa särskilt farliga ämnen på marknaden krävs tillstånd. Det gäller oavsett i vilken mängd ämnena hanteras. Listan finns i Reach bilaga XIV och på [Tillståndsförteckningen - ECHA](#)

Begränsningar i Reach - En del användningar av kemikalier innebär oacceptabla risker för människa eller miljö. För sådana användningar kan EU besluta om förbud eller andra restriktioner, så kallade begränsningar. Begränsningarna finns i bilaga XVII till Reach-förordningen.

Riskhanteringsåtgärder – se Säkerhetsdatablad

Säkerhetsdatablad (SDB) – Säkerhetsdatablad ska innehålla 16 avsnitt, där rubriksättningen och ordningsföljden är obligatorisk. I vissa fall ska företaget bifoga ett *exponeringsscenario* till säkerhetsdatabladet, som då kallas för ett utökat säkerhetsdatablad. I exponeringsscenariot lämnas bland annat information om lämpliga *riskhanteringsåtgärder* för alla identifierade användningar. [Säkerhetsdatablad - Kemikalieinspektionen](#)

Tillverkare – den som tillverkar ämnen inom EU.

Utökade säkerhetsdatablad – för vissa ämnen ställs det krav på mer omfattande säkerhetsdatablad, så kallade utökade säkerhetsdatablad. De utökade säkerhetsdatabladen innehåller en eller flera bilagor med exponeringsscenarier som visar hur ämnet kan användas på ett säkert sätt, både för hälsa och miljö. Informationen i ett exponeringsscenario kommer från den kemikaliesäkerhetsrapport som tillverkare och importörer gör när de ska registrera ett ämne. Utökat säkerhetsdatablad krävs för ämnen som omfattas av registreringsplikt enligt Reach och importeras/tillverkas i mängder om minst 10 ton per år och registrant samt är PBT- eller vPvB-ämnen (långlivade, bioackumulerande och toxiska eller mycket långlivade och mycket bioackumulerande).